

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

לך-לך

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק א
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
„מכון לוי יצחק“
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושלוש לבריאה
מאה ועשרים שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שנת הקהל

לעילוי נשמת

הרה"ח התמים אי"א נו"נ

עוסק בצ"צ באמונה

מרא דאתרא דקהילת לוי יצחק חב"ד בלאס אנדזשעלעס

מורנו הרב שמעון ע"ה

בן הרה"ח הת' השד"ר ר' מנחם שמואל דוד הלוי ז"ל

רייטשיק

שליח ומקושר בלב ונפש לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

למד ולימד תורת הנגלה והנסתר בחיות פניני

אוהב שלום ורוךף שלום ומעורב עם הבריות

התמסר בלב ונפש להדריך בני קהילתו באהבת ישראל

דאג ועמל למענם בגו"ר בטוב לבבו

באהבה אבהית, בחמלה ובקירוב הדעת

וביחוד לנצרכים ונמוכי רוח

חבר רבני חב"ד בקאליפארניא

מו"צ ומשפיע לאנ"ש ושלוחים ורבים נהנו ממנו עצה ותושי'

עסק במרץ ובלהט במבצעים ובהפצת המעיינות

שתל בעירו קשר והתמסרות לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

העמיד דור ישרים יבורך חסידים שלוחים ומקושרים

נפטר בשם טוב

חג הגאולה כ' כסלו ה'תשפ"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To dedicate an issue in honor of a loved one, call (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הגדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלת קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ג. שני ענינים אלה רמוזים בפסוק לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארצך.

"מארצך" – כפי שהנשמה בבחינת רצון העליון, שזה נעלה יותר מאשר מובא בתניא (פרק ב) שהנשמה היא מחכמה עילאה ש"הוא והחכמה אחד", כי רצון נעלה מחכמה.⁷

– זהו גם מה שאומר בפרקים הבאים (פרק לב) "שכולן מתאימות, ואב אחד לכולנה". "שכולן מתאימות" – מצד בחינת רצון, "ואב אחד לכולנה" – מצד בחינת חכמה –

"וממולדתך ומבית אביך" – כפי שהנשמה בספירות חכמה ובינה. "לידה" היא מ"אב ואם" – חכמה היא "אב", ובינה – "אם".⁸

מולדתך – כפי שהנשמה ב"חכמה", ובית אביך – כפי שהנשמה בבחינת "בינה". כי אב, כאמור, זה חכמה, אבל "בית אב" – בית וכלי לאב – זהו בינה.

או: מולדתך – חכמה ובינה המולידים, בית אביך – כמו שהנשמה בבחינת מלכות.

ולמטה מזה: מארצך, ממולדתך, מבית אביך – בינה ו"א ונוקבא".⁹

ובסדר העולמות: מארצך – הנשמה כפי שהיא למעלה מעולם האצילות. מולדתך – הנשמה כפי שהיא באצילות, כי שורש כל הנשמות מאצילות¹⁰, ובכללות האצילות מאירה חכמה – יו"ד דשם הוי"ו¹¹. בית אביך – הנשמה כפי שהיא בבריאה, בה מאירה ספירת

א. עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו¹. אחד הנסיונות הראשונים, ואולי גם מהגדולים ביותר, הוא נסיון אור-כשדים. ואף-על-פי-כן לא נזכר נסיון זה מפורש בתורה, אלא ברמז. הנסיון הראשון הנזכר בתורה במפורש, הוא הנסיון של "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך".

טעם הדבר יתכן לאמר: מפני שענין לך לך מארצך כו' ישנו בעבודת כל האדם, מלמעלה למטה, מלמטה למעלה², וגם במטה גופא.

ב. הענין בקצרה הוא:

בירידת הנשמה לגוף, מוצאים אנו שני ענינים הפכיים: א) "על כרחך אתה חי"³ – ענין של הכרת. כי הנשמה לפני ירידתה חצובה מתחת כסא הכבוד⁴ וזוהי דרגה נמוכה בנשמה. גבוה מזה הוא כמו שהנשמה היא בבחינת "טהורה היא", וישנה דרגה עוד יותר נעלית מטהורה.

בגלל גודל הירידה, ובפרט לפי מה שהרבי מביא באחת משיחותיו⁵, שלפני ירידת הנשמה למטה, מראים לה את הגן-עדן והגיהנום, כדי שתדע את אשר לפני – הרי הירידה למטה להחיות את הגוף היא בעל כרחך של הנשמה – על כרחך אתה חי.

ב) לאידך גיסא – למרות גודל הירידה, הרי דוקא על-ידי ירידה זו מגיעה הנשמה לדרגה גבוהה יותר מאשר היתה לפני ירידתה, כמאמר הידוע⁶ "ירידה צורך עליה".

(7) לקוטי תורה ויקרא כד, א. במדבר יב, א. ועוד. דרך מצותיך דף צט.

(8) תניא פ"ג. ת"ח בראשית ד"ה וייצר אות נא.

(9) זר ח"א עו, א. ראה לקו"ת לג' פרשיות (אוה"ת לך (כרך ד) תרפה, א ואילך).

(10) ראה לקו"ת שה"ש ביאור השני לד"ה יונתי יט, א.

(11) הכולל חו"ב עילאין (פע"ח שער התפילין פט"ז

ובכ"מ).

(1) אבות פרק ה משנה ג.

(2) ראה תניא ריש פרשה לך יא, א. ת"ח שם ובכמה מקומות.

(3) אבות פרק ד משנה כב.

(4) ראה זר ח"ג כט, ב.

(5) שבעות תרצ"ד אות יז ואילך. לקו"ד ע' טסט.

(6) לקוטי תורה ויקרא מא, א. ועוד.

צורך בכוחות מיוחדים להתגבר עליו. כשהנשמה יורדת למטה נותנים לה כוח זה שתוכל לצאת "מארצך" לשון רצה¹⁶ – מרצונות הנפש־הבהמית, ו"ממולדתך" – מהנחות השכל הטבעי ומדותיו הטבעיות, ו"מבית אביך" – מענינים שבאו בסיבת החינוך וההרגל שלא כדבעי¹⁷, שיצא האדם מכל הענינים האלה, וללכת "אל הארץ אשר אראך" – בבית הכנסת ובבית המדרש שם הם רצונות הנפש־האלקית, וזה יבטל את הרצונות הטבעיים, הנחות השכל הטבעי ומדות והרגלים טבעיים.

ה. אחרי שהנשמה ביצעה זאת בעבודה בפועל, יצאה מארצך, ממולדתך ומבית אביך של הנפש־הבהמית, נדרשת ממנה עבודה נעלית יותר – לצאת מארצך, ממולדתך ומבית אביך גם של הנפש־האלקית.

מארצך – מרצונות הנפש־האלקית. ממולדתך – מחכמה של הנפש־האלקית. ומבית אביך – מהתבוננות של קדושה. אל הארץ אשר אראך – להגיע למעלה מטעם ודעת, להנחה ולראיה של חכמה – פנימיות אבא – הנעלית משכל, ואפילו משכל של חכמה.

(משיחות י"ג תמוז תשי"ד)

* * *

ו. כ"ק מו"ח אדמו"ר דיבר פעמים רבות שיהודי קשור לתורה, ושחלוקת התורה לפרשיות מורה שמפרשת השבוע אפשר להסיק הוראות ביחס למאורעות השבוע.

ז. תוכן פרשת השבוע הוא סיפור לידת ישמעאל ויצחק.

תקוות כל אדם היא שצאצאיו ימשיכו בדרכיו. התורה מספרת שהקב"ה חנן את

הבינה¹², ומלכות דאצילות נעשית כתר דבריא¹³.

ואומרים לנשמה: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", שתצא משרשה ומקורה בכל המדרגות הנ"ל, עד – "אל הארץ אשר אראך" – להתלבש בגוף גשמי, שדוקא על־ידי הגוף הגשמי תגיע הנשמה לעליה נעלית יותר.

כשם שאומרים בברכות השחר, "נשמה שנתת בי טהורה היא כו' ואתה משמרה בקרבי". "טהורה היא" – הנשמה כפי שהיא בעולם האצילות ולמעלה מזה ש"נתת בי", ואף־על־פי־כן יורדת הנשמה משם ל"בראתה" – עולם הבריאה, "יצרתה" – עולם היצירה, עד ל"נפחתה בי" – בגוף הגשמי, ודוקא על־ידי "נפחתה בי" מגיעה הנשמה ל"זאתה משמרה בקרבי" ששרשו למעלה משרש "טהורה היא" ואף גם משרש "שנתת בי", משום שהשומר חזק יותר מהנשמר.

וזהו "אל הארץ אשר אראך" – שאני (עצמות אינ־סוף) רוצה להראות לך – כי דוקא כאן למטה יכולים להשיג את עצמותו ית' ככתוב בתניא (פרק ד) שלית מחשבה תפיסא ביה כי אם כאשר תפיסא ומתלבשת בתורה ומצוותיה, ש"לא בשמים"¹⁴ הן, אלא דוקא בעולם־הזה הגשמי.

ד. אחרי שהנשמה עברה את כל הסדר של לך לך מארצך מלמעלה למטה, ירדה מכל דרגותיה הנעלות ונתלבשה בגוף גשמי, מקבלת היא את הכח לביצוע "לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", לפי הפירוש השני – מלמטה למעלה.

היצר הרע הרי הוא אקדימא טעניתא, נכנס לאדם משעה שננער לצאת ממעי אמו¹⁵ ויש

(12) תיקוני זהר ת"ו ועיין בתניא פל"ט.
(13) תורה אור פרשת וירא דף יד, א. לקוטי תורה שלח לט, ב; בשם כתבי האריז"ל.
(14) בבא מציעא נט, ב.
(15) בראשית רבה פרשה לד, י"ד.

(16) בראשית רבה פרשה ה, ח.
(17) להעיר גם מסוף ד"ה לך לך תרס"ז (בהמשך תרס"ז).

לעילוי נשמת
הרה"ח הרה"ת אי"א
ר' מנחם מענדל ע"ה
בן הרה"ח הרה"ת ר' אלחנן דובער הי"ד
מאראזאוו

מקושר לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ
וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מה"מ
נולד בעיר ליובאוויטש
זכה לגור ולקבל קירובים
בבית כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בעיר רוסטוב
למד מתוך מסירת נפש בישיבת תו"ת במחתרת
שימש כשו"ב
הי' ממייסדי ושימש בתור מנהל ומשפיע
במתיבתא ובית מדרש במוסד חינוך אהלי תורה
וזכה להשפיע לאלפי תלמידים

בהתוועדויותיו הרבות
הכניס רוח חסידית ושמחה לרבים משומעיו
גידל משפחתו לחסידות ולהתקשרות
והרבה מהם שלוחים בכל קצוי תבל
נפטר בשיבה טובה ר"ח שבט ה'תשע"ח
ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

אברהם אבינו בשני בנים – ישמעאל ויצחק. תחלה נולד ישמעאל ואחריו יצחק.

כשהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו שיוולד לו בנו יצחק – היה זה כבר אחרי הולדת ישמעאל – אמר אברהם לפני הקב"ה: לו ישמעאל יהיה לפניך. אברהם אבינו היה משלים גם עם כך שלא יולד לו בנו יצחק, אך שישמעאל יהיה "2991" – יתנהג כראוי, וילך בדרכי השם¹⁸.

השיב לו הקב"ה: לא. רק בנך יצחק שיוולד לך ירווה אותך נחת אמת. אמנם "ולישמעאל שמעתיד" – גם מישמעאל תרוה נחת, ברם אין לך להסתפק בכך, אלא דוקא "ביצחק יקרא לך זרע".

ח. אברהם אבינו היה אז בן תשעים ותשע שנים. עשרות שנים עבד את הקב"ה ועבר נסיונות רבים. ומוכן שהיה לו המושג הנכון במשמעותה של נחת מבנים. וכשהתפלל "לו ישמעאל יהיה לפניך" הרי התכוון שישמעאל ילך באותן דרכים שהוא – אברהם ידריך אותו, עד כדי כך שירוה נחת ממנו בהתאם למושגיו הוא בענין זה. ואף-על-פי-כן אומר לו הקב"ה שנחת האמת ירוה מיצחק דוקא.

על אמו של ישמעאל, הגר, – מסופר במדרש¹⁹ שהיתה מושלמת עד כדי כך שהנהגותיה הושוו לעבודת בית המקדש, ולכן נקראה בשם קטורה²⁰.

אף הראתה את מסירות נפשה, כפי שמספרים לנו חז"ל²¹ שהגר היתה בתו של פרעה מלך מצרים, מהממלכות האדירות של אז, ולמרות זאת הסכימה לנטוש את ארמון המלכות ולהתקבל כשפחה לשרה, וזאת – כדי שתוכל להיות בביתו של אברהם.

מוכן שגם את בנה ישמעאל הינכה בדרך זו.

כל זה מבהיר לנו יותר מדוע רצה אברהם להסתפק בישמעאל, תוך תקווה שירוה ממנו מלוא הנחת, אבל לאידך גיסא הרי זה מגביר את אי ההבנה מדוע אמר לו הקב"ה שביצחק, דוקא, יקרא לך זרע.

ט. ההבדל בין ישמעאל ליצחק הוא: הולדתו של ישמעאל היתה באופן טבעי ולא בדרך נס, ואילו הולדתו של יצחק היתה בדרך נס, שהרי בדרך הטבע היה מן הנמנע שאברהם ושרה יולידו בוקנתם בן. איש לא האמין באפשרות הדבר, ואף אברהם בעצמו חשש שמא אינו ראוי לנסים כאלה.

ומכאן גם ההבדל בין ישמעאל ליצחק בענין ברית המילה, שהיתה אז המצוה המיוחדת, האמצעי היחיד להתחבר עם הקב"ה.

ישמעאל נימול בן שלש עשרה שנה. גער שמלאו לו שלש עשרה שנה הוא בר שכל, ולכן היה אז לבר-מצוה²², המתחייב בקיום המצות, כיון שאז ניחן במדה הראויה של דעת, כדי אפשרות לתת אימון בהנהגתו. ובשכלו ודעתו הסכים ישמעאל להתקשר אל הקב"ה ומל אז את עצמו.

יצחק נימול בן שמונת ימים. תינוק בן שמונת ימים אינו בגדר נתינת הסכמה. ואף-על-פי-כן קשרוהו אז עם הקב"ה בקשר שאינו ניתן לניתוק, וכלשון הכתוב: ברית עולם.

י. לפי שני ההבדלים האמורים בין ישמעאל ליצחק: (א) הולדתו של יצחק על-טבעית ושל ישמעאל טבעית. (ב) התקשרותו העל-שכלית של יצחק אל הקב"ה, בשעה שהתקשרותו של ישמעאל אל הקב"ה היתה על-פי שכל – יובן גם מדוע נחת-האמת של אברהם אבינו היא דוקא מיצחק.

ילד שנוולד וגדל בהשגחה מעולה, מתחנך להשקפה נכונה וכתוצאה מהשקפתו השכלית

ממש.

... על פי המדובר לעיל, שבדורנו זה במיוחד (הדור האחרון בגלות והדור הראשון של הגאולה) ישנה הדגשה יתירה על העבודה ד"לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", וקנין כל עשר הארצות – הרי מובן, שהדבר צריך להשתקף לכל לראש בעבודה מעין זה של יהודי, על ידי שהוא מוסיף בלימוד התורה, לא רק לפי ג' המוחין שלו השייכים למדות, אלא גם ג' מוחין בעצם. שזהו במיוחד – על ידי הוספה בלימוד פנימיות התורה (כולל בביאור ענינים אלו דעבודת המוחין²), כולל בעניני הגאולה ומשיח צדקנו.

(18) ראה פירש"י שם: "חל' ביראתך".

(19) בראשית רבה סא, ד.

(20) תנחומא פ' חיי, ח.

(21) בראשית רבה מה, א.

(22) אבות פרק ה, כא. קונטרס התפלה פ"ה.

מו.

כמדובר כמ"פ, אַז ס'איז שוין ״כלו כל הקצין״¹, און כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מודיע געווען אַז מ'האָט שוין תשובה געטאַן, און מ'האָט שוין אויך ״צוגעפּוצט די קנעפּ״, און לויט אַלע סימנים איז דורנו דער דור האחרון פון גלות ובמילא דער דור הראשון פון גאולה. ועפ"ז איז מובן, אַז ס'איז אַן ענין שהזמן גרמא – אַז מ'זאָל זיך גרייטן בפועל צו ״לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך״, תיכף ומיד ממש.

. . . ע"פ המדובר לעיל, אַז בדורנו זה במיוחד (דער דור האחרון אין גלות און דור הראשון פון גאולה) שטייט בהדגשה יתירה די עבודה פון ״לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך״, וקנין כל העשר ארצות – איז פאַרשטאַנדיק, אַז דאָס דאַרף זיך לכל לראש אַפּשפּיגלען אין דער עבודה מעין זה פון אידן, דורך דעם וואָס ער איז מוסיף אין לימוד התורה, ניט נאָר לויט זיינע ג' מוחין השייכים למדות, נאָר אויך ג' מוחין בעצם. וואָס דאָס איז במיוחד – דורך מוסיף זיין אין לימוד פנימיות התורה (כולל בביאור ענינים אלו דעבודת המוחין²), כולל – בעניני הגאולה ומשיח צדקנו.

(משיחות ש"פ לך לך, י"א מרחשון תשנ"ב)

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה גם שיחת ח' חשון שנה זו.

כמדובר כמ"פ שכבר ״כלו כל הקצין״¹, וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו הודיע שכבר עשו תשובה, וגם את ״הכפתורים כבר ציחצחו״, ולפי כל הסימנים הרי שדורנו הוא הדור האחרון לגלות ובמילא הדור הראשון לגאולה. עפ"ז מובן שזהו ענין שהזמן גרמא – לערוך כבר את ההכנות בפועל ל"לך לך מארצך גו' אל הארץ אשר אראך", תיכף ומיד

לקוטי

הנכונה בצורך להתקשרות עם הקב"ה.

ברם, אין כל בטחון בדרך כזו. כשהיהדות באה מתוך הכרה שכלית גרידא – אין כל ודאות ששינוי כל שהוא לא יעמיד בספק את המשכה. יתר על כן: גם בעת שהוא מקושר עם הקב"ה, אין כל בטחון עד היכן תתבטא יהדותו, אם תהיה זו יהדות שלמה או מוגבלת בהתאם למדת שכלו והבנתו.

ולכן גם בישמעאל, כשאך נסתמנה פגיעה בירושתו²³ לא היתה אפשרות להשאירו בבית אברהם והקב"ה צוה לשלחו, כי ״ביצחק יקרא לך זרע״²⁴.

הקב"ה הבהיר: בהעמדת דורות ישראליים אין מקום לגישה טבעית. קיומו ומהותו של עם ישראל הם על-טבעיים. יהודי – כל קיומו למן הורתו ולידתו, בנסיים בלי כל התחשבות בטבע.

הקב"ה אמר לאברהם אבינו: נחת אמת של יהדות באה רק מילד שהיוולדו וראשית חייו הם באופן אלקי, ושבהיותו ילד בן שמונת ימים, כלומר, בהוצר האפשרות הראשונה לכך, מקשרים אותו אל הקב"ה בברית עולם, אם כי אינו מבין עדיין ואין אף אפשרות לשאול אותו על כך.

יהדותו של ילד כזה, לא תהיה מוגבלת בהתאם לדעתו ושכלו אלא חדורת מסירות-נפש. ומילד זה תבוא נחת יהודית אמתית.

י"א. התורה אינה ח"ו ״ספר היסטוריה״ – היא נצחית, כפי שאפשר להוכיח מהישנות קריאת התורה מחדש בכל שנה ושנה, שמשמעותה שסיפורי התורה משמשים הוראות לכל עת ולכל מקום, כיצד על היהודי להתנהג בביתו, בחברה ובקהלה.

(23) תוספתא סוטה פרק ו' סוף פסקא ג.
(24) ראה תרגום יונתן שם.

לך לך

שיחות

וכן גם המסופר בפרשת שבוע זה משמש כהוראה באורח החיים בכלל ובענין החינוך בפרט – שהוא הנקודה העיקרית.

י"ב. נמצאים כאלה הסבורים שסדר החינוך הוא: להמתין עד שהילד יתבגר ויוכל להסתמך על הבנתו תוך תקוה שבהיותו מבני אברהם יצחק ויעקב יגיע בעצמו למושג הנכון ביהדות.

באה ההוראה בפרשת השבוע: הסתמכות על השכל האנושי, אף חרף ההתאמצות הגדולה ביותר – לא זו הדרך להתקשרות עם הקב"ה. הדרך היא – מסירות-נפש.

י"ג. הוראה נוספת טמונה כאן:

אין לתת לילד חינוך של יהדות ״דלילה״, תוך הנחה שכשיגדל יוענק לו יותר.

גישה כזו מתאימה לענין המבוסס על הבנה וחשבונות.

אך כשהמדובר בבני ישראל שהם למעלה מחשבונות הטבע, יש לנו ההוראה מספור התורה: סדר החינוך של ילד יהודי הוא, שבהגיעו ליגמו השמיני יש להעניק לו מדה גדושה של יהדות, לקשרו בברית עולם, לא קשר לשנה, לעשר שנים, לעשרים וחמש שנים – אלא בברית עולם.

י"ד. הענקת מדה גדושה של יהדות לילדים, מה משמעותה?

יש להבהיר לנוער, בשחר נעוריו, שעם ישראל בכלל, וממילא כל יהודי בפרט, אינם כפופים לחישובים טבעיים.

יש לשנן לנוער שעליו להזניח את החישובים השונים. זה שמוצאו מעם שהורתו ולידתו באה בדרך לא טבעית, מי שהוא בן עם עתיק יומין שבידו התורה העתיקה ביותר ושעברו עליו נסיונות וקשיים כה רבים ושכל קיומו בנס – אין לו כל קשר עם חישובים אנושיים ואסור לו להתבסס עליהם.

והמתנהג בצורה האמורה ומקבל משנות ילדותו את ההדרכה לדעת שישראל נעלה ומרומם מחישובים שכליים וקשור עם הקב"ה כברית עולם – עליו מוסבת הבטחת הקב"ה "ביצחק יקרא לך זרע" – ממנו באה הנחת האמתית הן ברוחניות והן בגשמיות.

(משיחת ו' מרחשון, תשח"י)

* * *

טו. קריאת פרשת לך לך משרה בכל ימי השבוע את תחושת החויה יחד עם אברהם אבינו, הראשון שפתח את צינור מסירות הנפש²⁵ והנחילה לדורותיו, לכל ישראל.

אף גרים בכלל, לפי שגם הם שייכים לאברהם ונקראים בני אברהם. ליצחק וליעקב מתייחסים רק יוצא חלציהם, ואילו לאברהם מתייחסים גם גרים.

משום כך, כותב הרמב"ם בתשובתו המפורסמת²⁵ המיוסדת על הירושלמי²⁶, שאף גרים רשאים לומר "לאבותינו", משום שאברהם אבינו הוא אב לכל גר שיתגייר. מובן, איפוא, שהנחלת כח מסירות הנפש לכלל ישראל כוללת גם את הגרים, ולכן נדרש גם מהם קיום התורה והמצוות בכל תוקף, אף שזה כרוך במסירות נפש²⁷.

השבוע שאחרי פרשת לך לך כל שכן שצריך להיות שמה, כיון שאז נקרא המסופר אדות אברהם אבינו אחרי קיימו מצוות מילה, שענינה מאד נעלה.

כ"ק מו"ח הרבי, אומר בשיחת שמחת

(25 ד"ה כי כאשר השמים החדשים תרע"ח.
25* נדפס בתשובות הרמב"ם (הוצאת שולזנינגער) ספר אהבה סימן יט.
26 ירושלמי ביכורים פרק א' הלכה ד'.
27 תניא סוף פרק כה.

תורה תש"י²⁸ שאברהם אבינו היה יהודי בן שבעים שנה, "בעל אחוזות", אדון לכל הנהגותיו "שכל הנעלם מכל רעיון"^{28*}, וכל זה היה לפני פרשת "לך לך", לפני שנימול, ומוכן לאיזו דרגה הגיע על-ידי מצוות מילה.

מצוות מילה קשורה בענין הלידה. כל הדרגות בהן נתעלה אברהם אבינו עד לקיום מצוות מילה, היו בקשר לענינים השייכים לנבראים, ולכן יכול היה להגיע אליהן בכחות עצמו. ואילו מצוות מילה היא ענין שניתנה לו מלמעלה, כפי שכתוב²⁹ שמילת אברהם היא ענין המילה שלמעלה – ומל ה' אלקיך את לבבך. וכן הדבר בכלל – על-ידי מצוות מילה, ממשיכים אורות נעלים ביותר, למעלה מהבריאה וסדר ההשתלשלות³⁰.

ומשום כך, קשורה המילה בלידה, כי תינוק שנולד הוא יצירה חדשה והתגלות כח האין-סוף למטה, כמבואר בחסידות³¹.

משום כך חייבת השבוע להיות שרויה בשמחה. וכן השבועות הבאים אחריו, וכפי שהרבי אומר³² שבשמחת תורה נמשך המקיף הכללי הכולל כל המקיפים של כל חדש תשרי ומשמחת תורה הוא נמשך על כל השנה.

(משיחת ש"פ לך לך תשי"א)

28 נדפס בקונטרס שמיני עצרת תשי"א (סה"מ תשי"א ע' 98).

28* תו"א יא, א. תו"ח ריש פ' לך פרק א ואילך.

29 תורה אור סוף פרשת לך לך יג, ג.

30 בארוכה ראה לקוטי תורה תוריע ד"ה למנצח על השמינית, ספר המצוות לה"צמח צדק" מצות מילה, ועוד.
31 לקו"ת שה"ש לט, ד ואילך. ד"ה כל המאריך באחד, תרפ"ו אות ד (סה"מ קונט' ח"ג ע' יא"יב). ד"ה מים רבים תשי"ו (סה"מ מלוקט ח"א ע' נד"ה).

32 שיחת שמיני עצרת תשי"ג (הקדמה לקונט' צח – סה"מ תשי"ע' סז"ח).

הוספה

בשורת הגאולה

מה.

יש לעורר עוה"פ (כפי שאמרתי כמ"פ) שהרבנים צריכים לפרסם הפסקי-דין ש"כלו כל הקיצין"¹, ובנוגע לתשובה (כהמשך דברי הגמרא "ואין הדבר תלוי אלא בתשובה") – כבר עשו תשובה (כפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר כמ"פ שכבר עשו תשובה, וכבר השלימו כל עניני העבודה), ועתה נשאר רק הענין דגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש.

. . . אין מה לחכות יותר, כיון שכבר סיימו כל עניני העבודה, וכבר עשו תשובה, ואין הדבר תלוי אלא בביאת משיח עצמו. – "אין הדבר תלוי אלא בתשובה" הי' לפני משך זמן, אבל עכשיו (לאחרי שכבר עשו תשובה) אין הדבר תלוי אלא בביאת משיח עצמו. כל מה שצריך זה שיבוא משיח בפועל ממש, "מראה באצבעו ואומר זה"², זה משיח צדקנו,

. . . והעיקר – שיהי' כן בפועל ממש, באופן ש"מראה באצבעו ואומר זה", ותיכף ומיד ממש, כפי שהנני חוזר ומדגיש כמ"פ שלא זו בלבד שסוף הגאולה לבוא, אלא שהגאולה עומדת כבר על סף הפתח, ומחכה לכל אחד ואחת מישראל שיפתח את הדלת ויסחוב את הגאולה לתוך החדר!!

(בעת ביקור הרה"ג מרדכי אליהו שליט"א, ו' חשון תשנ"ב)

1 סנהדרין צז, ב.

2 ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.